

Dönem : 1
Toplantı : 4

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 760

1964 Kalkınma istikrazı hakkında kanun tasarısı ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/673)

T. C.

Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı : 71-2251/1034

30 . 3 . 1964

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 25 . 3 . 1964 tarihinde kararlaştırılan «1964 kalkınma istikrazı hakkında kanun tasarısı» ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

İsmet İnönü
Başbakan

G E R E K Ç E

Bilindiği üzere, 438 sayılı 1964 yılı Bütçe Kanununun, 1. nci maddesiyle ödenek miktarı 13 484 321 274 lira, 2. nci maddesiyle gelir miktarı 13 325 405 000 lira olarak tahmin ve tesbit olunmuş ve 3. nci maddesiyle de ödenekle gelir arasındaki 158 916 247 liralık farkın iç istikrazla karşılanacağı kabul olunmuştur.

Ancak, gelire taallük eden rakamlar tamamen tahmine dayanmakta ve Türkiye Büyük Millet Meclisine takdim edilmiş bulunan reform kanunları tasarılarının rakamlarını da içine almaktadır. Bu itibarla, memleketimizin bilhassa zirai istihsale bağlı olan ekonomisinin 1964 yılındaki durumunun ne olabileceğinin şimdiden tayininin mümkün olamaması karşısında, henüz kanunlaşmamış olan vergi reform tasarıları rakamlarını da kapsıyan tahmini gelir rakamlarının bütçe yılı sonunda ne gibi bir sonuç vereceğinin tayininin imkânsızlığını kabul eden Yüksek Meclis, mezkûr kanunun 3. nci maddesiyle prensibolarak Hükümete iç istikraz yetkisi vermiş ve 158 916 247 liralık rakamda sırf halihazır tahmin rakamları arasındaki farkı belirtmek bakımından tesbit olunmuştur.

Keyfiyet, bu yönden mülâhaza olunduğu takdirde Hükümetin, bütçe açığı olarak tesbit olunan rakamla mukayyet olmaksızın ihtiyaç nisbetinde istikraz yoluna gitmeye yetkili bulunduğu Büyük Meclise prensibolarak kabul olunmaktadır.

Bu itibarla, Devletçe 1960 yılından beri bir istikraza gidilmemiş olması ve o tarihten bu yana evvelce aktedilmiş istikraz taksitlerinden 292,5 milyonluk itfanın yapılmış bulunması karşısında, sermaye piyasasının Hükümete asgari bu miktar kadar tahvil ihracına imkân verdiği düşünülmektedir.

Bu maksatla, 200 milyon lira ile mukayyet kalmak ve ihtiyaç nazara alınarak muhtelif ter-tipler halinde ihracolunmak kaydıyla «Seneyi % 6 faizli 1964 kalkınma istikrazı» adı altında bir istikraz akdi uygun görülmüş ve bu konuda ilişik kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Maliye Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Maliye Komisyonu
Esas No. 1/673
Karar No. 98

30 . 4 . 1964

Yüksek Başkanlığa

1964 kalkınma istikrazı hakkında kanun tasarısı, ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle görüşüldü :

Tasarı gerekçesinde açıklanan hususlar Komisyonumuzca da uygun mütalâa edilerek tasarının aynen kabulüne, Plân Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Başkanlık makamına takdimine karar verildi.

Maliye Komisyonu Başkanı

Muş

S. Mutlu

Sözcü

Erzurum

G. Karaca

Adana

A. Topaloğlu

Adana

Y. Aktimur

Gümüşane

N. Küçüker

Sivas

R. Çeltekli

İmzada bulunamadı

Bütçe Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Bütçe Plân Komisyonu
Esas No. 1/673
Karar No. 6

25 . 11 . 1964

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

1964 kalkınma istikrazı hakkındaki kanun tasarısı ve Maliye Komisyonu raporu Komisyonumuza havale edilmiş olmakla Maliye Bakanlığı temsilcileri hazır oldukları halde incelendi ve görüşüldü.

Tasarı, gerekçesinde de belirtildiği veçhile, 1964 yılı bütçesinin gelir tahminleri ile giderleri arasındaki farkın iç istikraz ile kapatılması için 200 milyon liralık tahvil çıkarılmasını öngörmektedir.

Filhakika; 1964 bütçe Kanununun ihzarı sırasında, gelir fazlası ve tasarruflar ile karşılanmadığı takdirde iç istikraz yoluyla bütçe açığının giderilmesi Bütçe Kanununun 3 ncu maddesi ile derpiş edilmiştir.

İlgililerden alınan izahat neticesinde; bütçe açığının büyük bir kısmı alınan tedbirler sayesinde kapatılmış ise de 200 milyon liralık bir meblâğ için tahvil ihraçına zaruret olduğu anlaşılmış, bu sebeple de Tasarı Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan

Trabzon

A. Ş. Ağanoğlu

Afyon K.

M. Turgut

İmzada bulunamadı

Sözcü

İzmir

N. Mirkelâmoğlu

Ankara

M. Ete

Kâtip

Yozgat

C. Sungur

Artvin

Söz hakkın mahfuz

S. O. Avcı

Adana

K. Sarıbrahimoğlu

Balıkesir

A. A. Bolak

Burdur N. Yavuzkan	Diyarbakır H. Gldoğan	Erzurum N. Diler	Erzurum A. Şenyurt
İzmir İ. Gürsan	İzmir N. Kürşad İmzada bulunamadı	Kars K. Okyay	Kırşehir (Muhalefet şerhim ilişiktir) A. Bilgin
Mardin Ş. Aysan İmzada bulunamadı	Sakarya M. Güreer	Siirt A. Yaşa	Trabzon A. Şener
Trabzon A. R. Uzuner			

Muhalefet Şerhi

Maliye Vekâletinin 1964 bütçe tasarısıyla almış olduğu 158 milyon liralık istikraz akdi yetkisini aşan 200 milyon liralık istikraz akdine yetki veren bu kanun tasarısına muhalifim.

Kırşehir Milletvekili
A. Bilgin

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1964 kalkınma istikrazı hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Hâsılı, 1964 bütçe yılında yapılacak yatırımların finansmanında kullanılmak üzere 200 000 000 liraya kadar, 1964 kalkınma istikrazı adı ile uzun vâdeli iç istikraz akdine Maliye Bakanı yetkilidir.

MADDE 2. — Bu kanun gereğince yapılacak istikraz için hâmiline yazılı tahvil ihracolunur.

Bu istikrazın yıllık faiz nisbeti, Bakanlar Kurulu, ihraç fiyatı, itfa müddeti ve sair şartları Maliye Bakanlığı tarafından tesbit olunur.

MADDE 3. — Tahvillerin itfası, borsada başabaştan aşağı fiyatlar ile satıldıkları müddetçe buradan satınalma yoluyla, başabaşı bulmuş veya aşmış buldukları takdirde kura çekmek suretiyle yapılır.

MADDE 4. — Bu tahviller ihraç tarihlerinden itibaren 10 yıl geçmedikçe erken ödemeye veya konversiyona tabi tutulamaz. Bu tarihten sonra keyfiyet Hükümetçe 3 ay önce ilân edilmek suretiyle her hangi bir faiz vâdesinde tedavülde kalmış olan tahvillerin tamamı veya bir kısmı için başabaş erken ödeme veyahut konversiyon yapılabilir.

MADDE 5. — Tahvillerin faiz ve bedelleri, geçici ve kesin tahviller ve bunların kuponları ile ödemelerine ait evrak ve senetler, ilân ve istikraza ilişkin diğer işlemler istikrazın tamamen ifasına kadar her türlü vergi ve resimden muaftır.

MADDE 6. — Bu kanun gereğince çıkarılacak olan tahviller genel ve katma bütçe ile idare olunan daire ve kurumlarca, il özel idareleri ve belediyelerce yapılacak artırma, eksiltme ve sözleşmelerde teminat olarak itibari kıymetleri üzerinden kabul olunur.

Teminatın irat kaydına karar verildiği takdirde karar tarihinden önce vâdesi gelmiş faiz kuponlarının bedelleri tahvil sahiplerine aйдolur. Bu tahviller Hazinece satılmış ve satılacak olan Millî Emlâk bedellerinin ödenmesinde dahi başabaş kabul olunur.

MADDE 7. — Bu istikraza ait faiz kuponlarının bedelleri tediyesi ıktıza ettiği tarihten itibaren 5 yıl ve tahvil bedelleri tediyesi lâzımgeldiği tarihten itibaren 10 yıl sonra Hazine lehine zamanasımina uğrar.

MADDE 8. — Bu kanun gereğince yapılacak istikrazın ihraç giderleri, Maliye Bakanlığı Bütçesinin Devlet Borçları bölümüne ödenek kaydı suretiyle ödenir.

Maliye Bakanlığı ihraç giderleri için (1 000 000.—) liraya kadar geçici harcamaya yetkilidir. Tahvillerin basımı ve bunların satışlarını teşvik maksadiyle hazırlatılacak afiş ve pankard giderleri 2490 sayılı Kanun hükümlerine tabi değildir.

MADDE 9. — Bu kanunun akdine izin verdiği istikrazın yıllık faiz, itfa ve diğer giderlerini karşıyabilecek ödenek, her yıl Maliye Bakanlığı Bütçesinin Devlet Borçları bölümüne konulur.

MADDE 10. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 11. — Bu kanunun hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.

25 . 3 . 1964

Başbakan <i>İsmet İnönü</i>	Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı <i>K. Satır</i>	Devlet Bakanı <i>İ. S. Omay</i>	Devlet Bakanı <i>M. Yolaç</i>
Devlet Bakanı <i>N. Yetkin</i>	Adalet Bakanı <i>S. Çumralı</i>	Millî Savunma Bakanı <i>İ. Sançar</i>	İşçileri Bakanı <i>O. Öztrak</i>
Dışişleri Bakanı V. <i>K. Satır</i>	Maliye Bakanı <i>F. Melen</i>	Millî Eğitim Bakanı <i>İ. Öktem</i>	Bayındırlık Bakanı <i>A. H. Onat</i>
Ticaret Bakanı <i>F. İslimyeli</i>	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı <i>K. Demir</i>	Gümrük ve Tekel Bakanı <i>M. Yüceler</i>	
Tarım Bakanı <i>T. Şahin</i>	Ulaştırma Bakanı <i>F. Alpiskender</i>	Çalışma Bakanı <i>B. Ecevit</i>	Sanayi Bakanı <i>M. Erten</i>
Enerji ve Tabii Kay. Bakanı <i>H. Oral</i>	Turz. ve Ta. Bakanı <i>A. İ. Göğüş</i>	İmar ve İskân Bakanı <i>C. Uzer</i>	Köy İşleri Bakanı <i>L. Yurdođlu</i>